

Соціально-економічне становище Запорізької області за січень–листопад 2021 року

Повідомлення Головного управління статистики

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення Запорізької області, за оцінкою, на 1 листопада 2021 року становила 1645327 осіб.

Упродовж січня–жовтня 2021 року чисельність населення зменшилася на 21188 осіб. Порівняно з січнем–жовтнем 2020 року обсяг природного скорочення збільшився на 5562 особи та становив 19487 осіб.

Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 29 живонароджених.

Зайнятість

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій Запорізької області з кількістю працюючих 10 осіб і більше в жовтні 2021 року становила 329,2 тис. осіб. У порівнянні з вереснем 2021 року їх кількість у цілому по області зменшилась на 0,5 тис. осіб, або на 0,1%.

Вагоме зменшення показника спостерігалось на підприємствах надання інших видів послуг (на 3,0%), будівництва (на 2,2%), у сферах тимчасового розміщування й організації харчування, виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (на 1,9% в кожній), а також інформації та телекомунікацій (на 1,7%).

І, навпаки, суттєве збільшення показника відбувалось на підприємствах виробництва електричного устаткування (на 1,1%), виробництва хімічних речовин і хімічної продукції, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (на 0,8% в кожній).

Оплата праці та соціально-трудова відносина

Розмір середньої номінальної заробітної плати одного штатного працівника в жовтні 2021 року у 2,2 раза перевищив законодавчо встановлений рівень мінімальної заробітної плати (6000 грн) та становив 13486 грн, що на 4,0% менше, ніж у вересні 2021 року і на 10,9% більше, ніж у аналогічному місяці 2020 року.

Найвищий розмір заробітної плати відмічався у працівників підприємств із постачання електроенергії, газу, пари і кондиційованого повітря (22781 грн), добувної промисловості та розроблення кар'єрів (20235 грн), металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування (19074 грн), виробництва меблів, іншої продукції, ремонту та монтажу машин і устаткування (18136 грн).

Необхідно зазначити, що до групи з найнижчою заробітною платою, розмір якої становив 42–68% середньообласного рівня, відносилися працівники текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, операцій з нерухомим майном, тимчасового розміщування й організації харчування, у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування, а також будівництва.

Реальна заробітна плата (з урахуванням змін споживчих цін) у жовтні 2021 року в порівнянні з вереснем 2021 року зменшилась на 4,6%, а відносно жовтня 2020 року збільшилась на 1,3%. За січень–жовтень 2021 року по відношенню до аналогічного періоду 2020 року вона збільшилась на 9,6%.

Сума несплаченої заробітної плати за жовтень 2021 року збільшилась на 16,4 млн.грн, або на 19,7% та на 1 листопада 2021 року становила 99,5 млн.грн.

У цілому по економіці області обсяг несплаченої заробітної плати на початок листопада 2021 року становив 2,2% фонду оплати праці, нарахованого за жовтень.

На початок листопада 2021 року значна частина суми заборгованості припадала на виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції (25,4% загальної суми боргу по області), хімічних речовин і хімічної продукції (21,7%), транспорт, складське господарство, поштову та кур'єрську діяльність (10,8%), водопостачання, каналізацію, поводження з відходами (10,3%), освіту (6,6%).

На 1 листопада 2021 року вчасно не отримали заробітну плату 7,5 тис. працівників підприємств (2,3% штатних працівників, зайнятих на підприємствах з кількістю працюючих 10 осіб та більше) у середньому по 13286 грн кожен.

На 1 листопада 2021 року заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів відсутня.

Ціни

Ціни на споживчому ринку області в січні–листопаді 2021 року зросли на 7,9%. Послуги у сфері освіти подорожчали на 19,5%, у сфері ресторанів та готелів – на 12,6%, товари та послуги у сфері транспорту – на 10,8%, продукти харчування та безалкогольні напої – на 10,4%, алкогольні напої, тютюнові вироби – на 7,3%. Плата за житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива збільшилась на 6,2%. Вартість товарів та послуг у сфері зв'язку зросла на 5,2%, у сфері охорони здоров'я – на 3,2%, різних товарів та послуг – на 2,5%, предметів домашнього вжитку, побутової техніки та поточного утримання житла – на 1,4%, одягу і взуття – на 1,0%. Водночас товари та послуги у сфері відпочинку і культури залишились без цінових змін.

Промисловість

У січні–листопаді 2021 року порівняно з січнем–листопадом 2020 року **індекс промислової продукції** дорівнював 105,5%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяг виробництва зріс на 3,4%.

У **переробній промисловості** індекс промислової продукції становив 103,5%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів обсяг виробництва зменшився на 14,7%.

У січні–листопаді 2021 року вироблено 472,1 тис.т олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих), 51,0 тис.т олії соняшникової і сафлорової та їх фракцій, рафінованих (крім хімічно модифікованих), 7106,1 т молока та вершків незгущених й без додавання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1%, але не більше 6%, у первинних пакуваннях об'ємом нетто не більше 2 л, 2157,9 т масла вершкового жирністю не більше 85%, 53,1 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього, 39,6 тис.т хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання, 3201,8 т сухарів, сушок, грінок та виробів подібних підсмажених.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції дорівнював 92,0%.

За одинадцять місяців 2021 року вироблено 3,9 т білизни постільної бавовняної (крім трикотажної машинного чи ручного в'язання), 205,1 тис.шт комплектів і костюмів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних, 27,2 тис.шт курток, піджаків та блейзерів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних або штучних, виробничих та професійних, 560,6 тис. пар рукавичок, рукавиць, мітенок (крім трикотажних).

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності відбулося зростання виробництва на 18,0%.

На підприємствах із виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення індекс промислової продукції становив 100,6%.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції випуск промислової продукції збільшився на 5,6%.

На підприємствах із виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів індекс промислової продукції дорівнював 76,7%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції відбулося зростання виробництва на 11,1%.

За січень–листопад 2021 року виготовлено 112747,9 тис.шт бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних для транспортування або пакування продукції (стаканів для сметани, йогурту тощо), місткістю 2 л і менше, з пластмас, 336,1 тис.т вапна негашеного, 25,1 тис.т плиток, плит, черепиці та виробів подібних з цементу, бетону або каменю штучного (крім блоків та цегли для будівництва), 51,6 тис.т елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного, 308,3 тис.т розчинів бетонних, готових для використання.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції дорівнював 102,8%.

З початку 2021 року вироблено 971,4 т деталей, виливаних з чавуну сірого, для машинного обладнання і механічних приладів (крім для двигунів).

На підприємствах машинобудування обсяги виробництва збільшились на 15,8%.

За одинадцять місяців 2021 року випущено 7722 шт трансформаторів інших, н.в.і.у., потужністю не більше 1 кВ·А, 12302 шт основ апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інших, на напругу не більше 1 кВ, 10501,7 т провідників електричних інших на напругу не більше 1 кВ, не оснащених елементами з'єднувальними, 32506 шт турбокомпресорів одноступінчастих.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** показники виробництва збільшились на 11,5%.

За січень–листопад 2021 року вироблено 40325,8 млн.кВт·год електроенергії.

Сільське господарство

У січні–листопаді 2021 року **індекс сільськогосподарської продукції** порівняно з січнем–листопадом 2020 року становив 116,4%, у т.ч. на підприємствах – 119,7%, у господарствах населення – 110,0%. Індекс продукції рослинництва становив 120,9%, продукції тваринництва – 83,9%.

Станом на 1 грудня 2021 року культури зернові та зернобобові були скошені та обмолочені на площі 1011,0 тис.га, що на 2,8% більше, ніж на початок грудня 2020 року. Зібрана площа культур зернових та зернобобових складала 99,5% площі посівів (торік – 99,8%). Виробництво зерна становило 3846,9 тис.т (у початково оприбуткованій масі), що на 28,4% більше, ніж було одержано на початок грудня 2020 року. У середньому з 1 га обмолоченої площі одержано по 38,0 ц зерна (на 7,5 ц більше, ніж торік).

Усіма категоріями господарств на 1 грудня 2021 року одержано плодової та ягідної продукції 61,8 тис.т (на 42,3% більше, ніж на відповідну дату 2020 року), овочів відкритого ґрунту – 186,0 тис.т (на 6,8% більше).

У січні–листопаді 2021 року реалізовано на забій сільськогосподарських тварин (у живій масі) 48,5 тис.т. Вироблено основних видів тваринницької продукції: молока – 171,0 тис.т, яєць – 351,7 млн.шт. Порівняно з січнем–листопадом 2020 року загальні обсяги виробництва яєць зменшились на 33,9%, молока та м'яса – на 10,2% і 7,3% відповідно.

У структурі реалізації сільськогосподарських тварин на забій підприємствами (крім малих) частка свиней становила 64,3%, птиці – 20,4%, великої рогатої худоби – 11,4%.

У січні–листопаді 2021 року в підприємствах обсяг вирощування сільськогосподарських тварин порівняно з січнем–листопадом 2020 року зменшився на 30,2%.

Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до реалізації на забій становило 79,4% (торік – 98,5%).

Станом на 1 грудня 2021 року в усіх категоріях господарств нараховувалося 59,1 тис. голів овець та кіз (на 5,3% менше, ніж на 1 грудня 2020 року), 59,5 тис. голів великої рогатої худоби (на 18,4% менше) (у т.ч. корів – 32,7 тис. голів (на 19,5% менше)), свиней – 138,3 тис. голів (на 23,8% менше), птиці – 2798,6 тис. голів (на 33,0% менше).

За розрахунками, господарствами населення утримувалося 75,0% (на 1 грудня 2020 року – 78,3%) загальної кількості великої рогатої худоби (у т.ч. корів – 84,4% (86,2%)), птиці – 67,6% (47,0%), овець та кіз – 56,9% (61,1%) і свиней – 39,6% (32,3%).

Загальний обсяг реалізації підприємствами (крім малих) Запорізької області власно виробленої сільськогосподарської продукції в січні–листопаді 2021 року становив 19272,7 млн.грн, у т.ч. продукції рослинництва – 18006,2 млн.грн, тваринництва – 1266,5 млн.грн.

Середні ціни продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, за січень–листопад 2021 року порівняно із січнем–листопадом 2020 року зросли на яйця (в 1,7 раза), на насіння культур олійних (в 1,6 раза), на культури зернові та зернобобові (на 30,0%), на культури овочеві (на 25,9%), на молоко (на 14,6%), на тварин сільськогосподарських живих (на 10,3%), знизилась на культури плодови та ягідні (на 16,1%).

На 1 грудня 2021 року в підприємствах, які безпосередньо вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових, було в наявності 1415,9 тис.т зерна (на 46,6% більше, ніж на 1 грудня 2020 року), у т.ч. 1068,5 тис.т пшениці, 143,9 тис.т кукурудзи, 134,6 тис.т ячменю. У підприємствах, які безпосередньо вирощують культури зернові та зернобобові, зберігалось 1028,7 тис.т зерна (на 28,0% більше), у т.ч. 750,3 тис.т пшениці, 111,4 тис.т ячменю, 102,2 тис.т кукурудзи.

Будівництво

Обсяг виробленої **будівельної продукції** (виконаних будівельних робіт) підприємствами області в січні–листопаді 2021 року становив 2793,5 млн.грн. Індекс будівельної продукції порівняно з січнем–листопадом 2020 року дорівнював 90,8%.

Нове будівництво становило 18,1% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, реконструкція та технічне переоснащення – 30,6%, ремонт (капітальний та поточний) – 51,3%.

Зовнішня торгівля товарами

У січні–жовтні 2021 року експорт **товарів** становив 3782,4 млн.дол. США, або 158,0%, порівняно із січнем–жовтнем 2020 року, імпорт – 1416,9 млн.дол., або 142,0%. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 2365,5 млн.дол.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 2,67 (у січні–жовтні 2020 року – 2,40).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 163 країн світу.

Основу товарної структури експорту склали недорогоцінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, продукти рослинного походження, мінеральні продукти, жири та олії тваринного або рослинного походження.

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із січнем–жовтнем 2020 року збільшилась частка чорних металів з 50,7% до 58,9%, руд, шлаку і золи – з 4,0% до 5,6%. Натомість зменшилась частка механічних машин з 12,6% до 8,7%, зернових культур – з 8,9% до 6,3%, жирів та олій тваринного або рослинного походження – з 7,0% до 5,4%.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу (ЄС) становив 1287,1 млн.дол., або 34,0% загального обсягу експорту та збільшився порівняно із січнем–жовтнем 2020 року в 2,2 раза.

Найбільші обсяги експорту до країн ЄС склали чорні метали – 57,5%, руди, шлак і зола – 16,2%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 5,5%, електричні машини – 3,1%, продукти неорганічної хімії – 2,9% загального обсягу експорту до цих країн.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися до Польщі, Італії, Чехії, Болгарії, Іспанії. Серед інших країн світу найбільше експортувалися товари до Туреччини, Російської Федерації, США, Китаю, Індії.

Серед найбільших країн-експортерів порівняно із січнем–жовтнем 2020 року збільшився експорт товарів до Болгарії в 6,2 раза, Польщі – в 3,8 раза, Туреччини – в 2,3 раза, Іспанії – в 2,2 раза, Італії – на 83,7%, Чехії – на 83,6%, Російської Федерації – на 64,3%, США – на 35,8%, Індії – на 12,6%, зменшився експорт товарів до Китаю на 18,7%.

Основу товарної структури імпорту склали мінеральні продукти, недорогоцінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості.

У загальному обсязі імпорту товарів проти січня–жовтня 2020 року збільшилась частка палив мінеральних, нафти і продуктів її перегонки з 16,7% до 24,6%, механічних машин – з 14,0% до 15,1%, чорних металів – з 6,0%

до 11,2%, засобів наземного транспорту, крім залізничного – з 4,5% до 5,5%. Зменшилась частка різноманітної хімічної продукції з 2,8% до 2,1%.

Імпорт товарів із країн ЄС становив 422,8 млн.дол., або 29,8% загального обсягу та збільшився проти січня–жовтня 2020 року на 8,8%.

Найвагоміші обсяги імпорту товарів із країн ЄС склали: механічні машини – 32,0%, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 11,5%, мідь і вироби з неї – 4,6%, пластмаси, полімерні матеріали – 4,0%, електричні машини – 4,0% загального обсягу імпорту із цих країн.

Серед країн ЄС найвагоміші імпорتنі надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Польщі та Італії. Серед інших країн світу найбільші імпорتنі поставки товарів надходили з Російської Федерації, Китаю, Туреччини, США, Білорусі, Казахстану, Грузії.

Порівняно із січнем–жовтнем 2020 року імпорт товарів збільшився з Грузії в 4,3 раза, Туреччини – в 2,7 раза, Польщі – в 2,1 раза, Білорусі – на 99,5%, Казахстану – на 73,9%, Російської Федерації – на 71,0%, Італії – на 31,4%, Китаю – на 27,6%. Однак менше ввезено товарів з Німеччини на 26,0%, США – на 5,1%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлю, до якого включено дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–листопаді 2021 року становив 55851,1 млн.грн, що на 11,2% більше обсягів січня–листопада 2020 року.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–листопаді 2021 року становив 39653,2 млн.грн і в порівнянних цінах на протипагу січню–листопаду 2020 року збільшився на 10,5%. Роздрібний товарооборот за листопад 2021 року становив 3914,4 млн.грн і в порівнянних цінах відносно листопада 2020 року збільшився на 10,6%, попереднього місяця – на 1,6%.

Транспорт

У січні–листопаді 2021 року підприємствами транспорту перевезено 18,4 млн.т вантажів, що на 12,2% більше обсягу січня–листопада 2020 року. **Вантажообіг** становив 10217,5 млн.ткм і збільшився на 11,8%.

Залізничним транспортом відправлено 11753,7 тис.т вантажів (на 3,4% менше обсягу січня–листопада 2020 року). Зменшилося відправлення будівельних матеріалів на 34,2%, брухту чорних металів – на 42,9%. У той же час збільшилося відправлення кам'яного вугілля у 3,8 раза, зерна і продуктів перемолу – в 1,6 раза, добрив – на 21,6%, чорних металів – на 7,6%, коксу – на 5,9%, нафти і нафтопродуктів – на 5,8%, руди залізної і марганцевої – на 0,4%. Вантажообіг збільшився на 10,6% та становив 9133,5 млн.ткм.

Автомобільним транспортом перевезено 6352,2 тис.т вантажів (у порівнянні з січнем–листопадом 2020 року в 1,8 раза більше) та виконано вантажообіг в обсязі 1064,8 млн.ткм (на 27,6% більше).

Протягом січня–листопада 2021 року послугами пасажирського транспорту скористалися 66,9 млн. пасажирів (98,2% обсягу січня–листопада 2020 року) та виконано **пасажирообіг** в обсязі 1173,8 млн.пас.км (105,5%).

Послугами автомобільного транспорту скористалися 43,5 млн. пасажирів, що становило 92,5% показника січня–листопада 2020 року.

Обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом у січні–листопаді 2021 року порівняно з січнем–листопадом 2020 року збільшився на 10,0% і становив 19,6 млн. пасажирів.